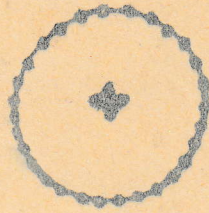

1984 62
broj

POBŪZNAŠA KOSTAJARA

*Man's portrait
1884-1888*

CSĚTVERO-VĚRSZTNI DUHOVNI PĚRSZTAN,

KI SZTOJI

va marlyivom Premislyavanyu
CSETIRI POSZLIDNYI
DUGOVANYIH:

Iz vech pobosnih knig szkupa zibran, y na szaki-
danyi szpominak,

Kot se marlye

na veliku dušnu hafzan szemu

HERVATSKOMU NARODU

darovan

od

P. EBERHARDA MARIA KRAGELA;

Réda Servitanzkoga Maffaka

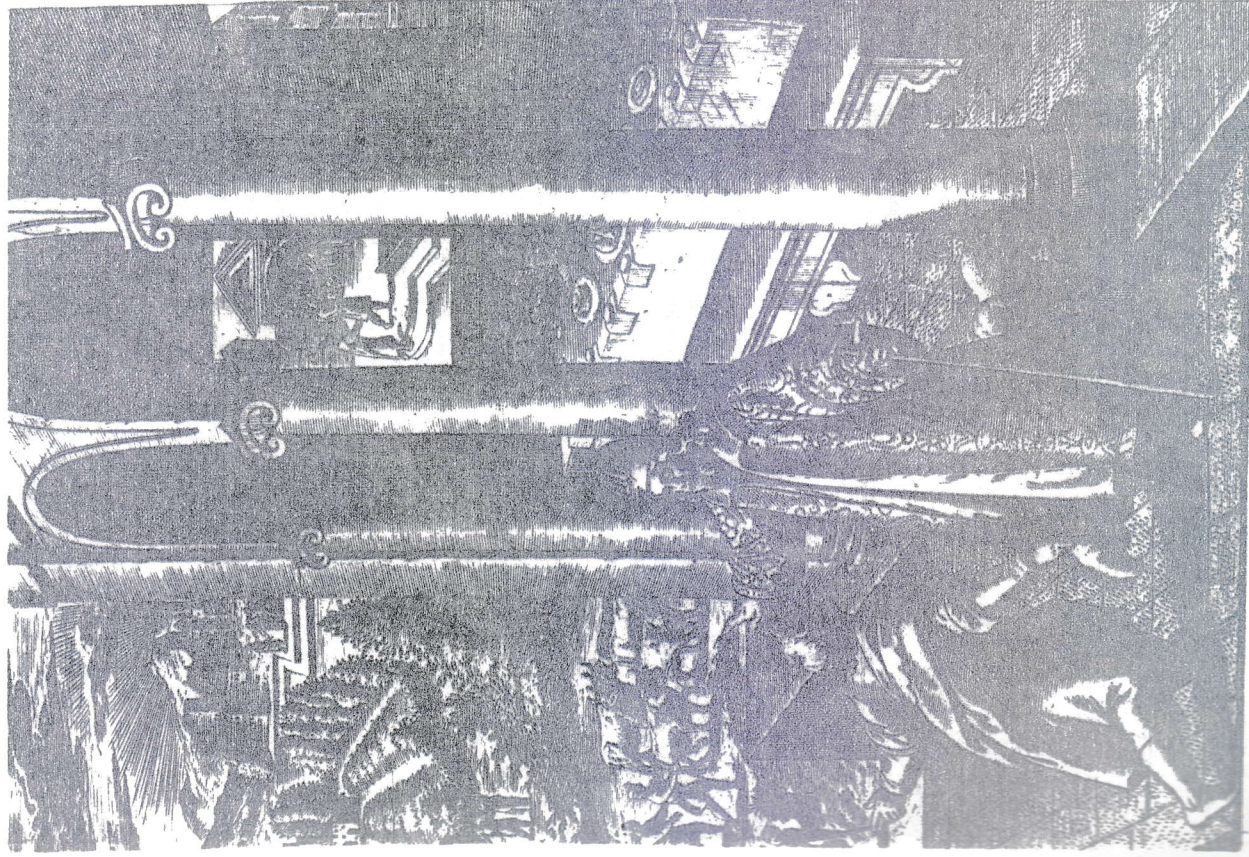
CUM PERMISSU SUPERIORUM

SOPRONI, 1763.

Stampan při JIVANU JOSEFU SZIESZU,

O S Z M I D E L

Kralýčstvo Nebésko pod spodobum vélike Vecsére.

Posljednja prilika, va koi jesmo Nebesko kraljestvo premišljavali, je bila plaća groša, koga je Evangjelski hižni Otac sim do večera va njegovom Vinogradu delajućim dal, seda očemo i onu priliku bolje razgledati, ku nam sama vekovečna jstina Kristuš Jezuš pred oči postavlja z-ovimi ričami (Luc.14) : Niki človik učinil je veliku Večeru, i je noge pozval, i poslal je svojega slugu va uri večere, dabi pozvanim rekal: da doidu, ar su jur sa pripravna; i su se počeli si skupa zgovarati: Pervi je rekal njemu: kupil sam selo, i je mi potribno, da van jdem, i je pogledam, prosim te: jmai me zato zpričanoga; a drugi je rekal: kupil sam pet jaram volov, i jdem nje zkusifi, prosim te, jmai me zpričanoga; drugi zopet je rekal: ženu sam si zel, i zato nemorem doiti. Pokihdob pak da su se tako si pozvani gosti zgovorili, zapovidal je Otac Obiteli svojemu slugi, da van jde, i se na placi pozove uboge, nemoćne, slipe i šantave, ter pokihdob da je još za vec goste mesta bilo, serdito je ove riči zprogovoril: Ja vam velim, da nedan med onimi mužji, ki su pozvani postali, neće moju Večeru kušati.

Jur da ovu priliku ziz zadovoljnim naukom iztolnačim, oču pervo jedna opitanja postaviti. Pervo neka bude: ki je on človik, ki je onu veliku Večeru pripravil? prez dvojnosti: ov človik ni drugi, nego sam naš dragi spasitel, ki je za nas volju Človikom postal, za nas terpil, umerl, i od mertvih gori stal, ter va Nebo zastupil, kadl seda sidi na desnoi svojega semogućega Otca; on je ter ne drugi, ki je ovu veliku, ter plemenitu Večeru pripravil. Pervič je ju pravil pred svojim terplenjem, ter iz ovoga svita odminenjem; ali ova poslednja Večera je neg figura, ter spodoba one velike, ter plemenite večere, ku Blaženi uvik otte va Nebi uživati. Od ove večere san svojim Učenikom ovako govori: Ja vam pripravljam, kot je meni moi Otac pripravil kraljestvo, da jiste, ter pijete kod mojega stola va mojem kraljestvu. Iz ovih riči lako vidimo: da se krez ovu veliku Večeru drugo ne razumi, nego velika Nebeska dika, ter slava, vekovečno veselje ter spasenje Odibranih; zove se pak Nebeska dika ne Obed, nego Večera; ar kot mi ovde na zemlji, pokihdob da smo cel dan teško delali, zakon jmamo večeru prijeti, pri njoj počinuti, tr oddahnuti, tako otte i Božji Odibrani, kada budu z-dnevih svojega življenja svoi trud ter pot dokonjali, vekovečni počivak, ter ovu plemenitu Večeru uživati.

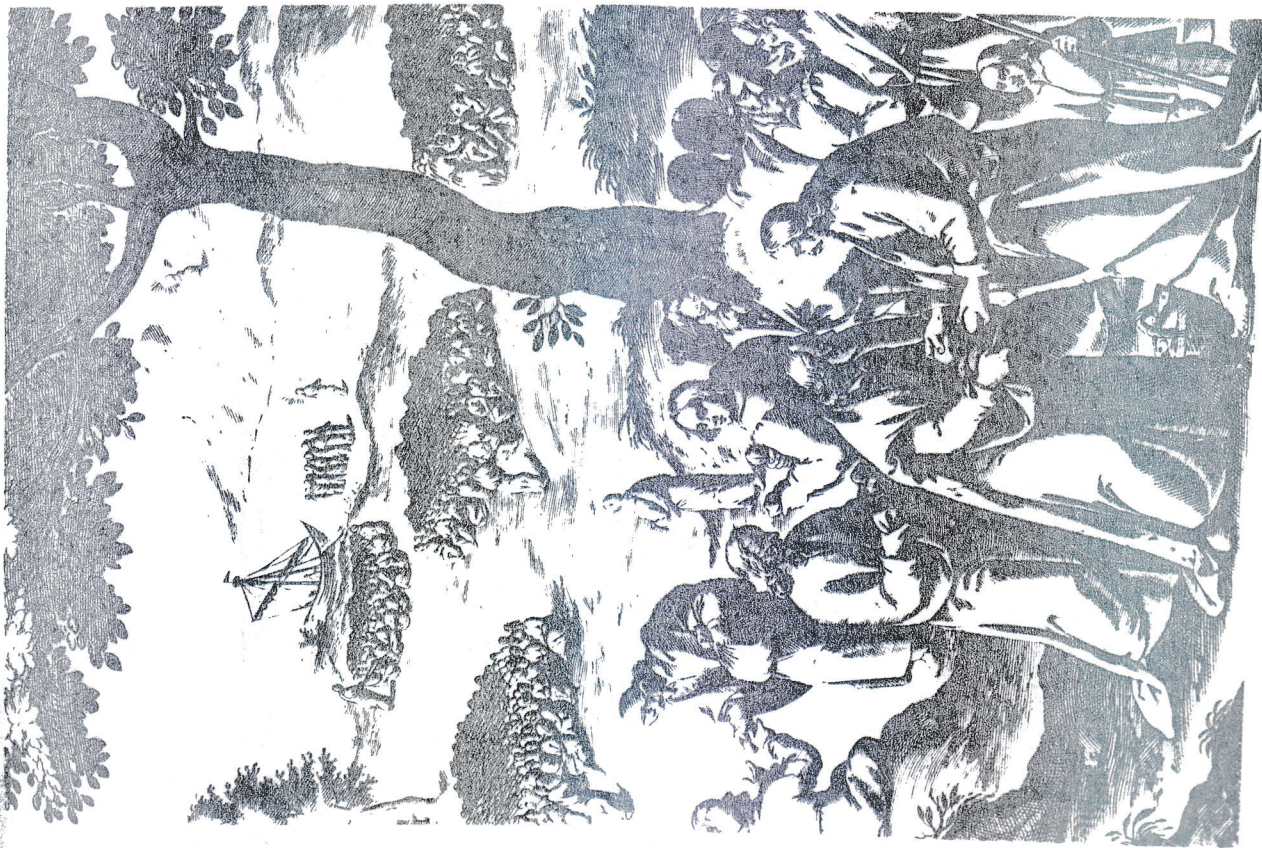

Seda pokihdob da znamo: ki je on človik, ki je ovu veliku večeru pripravil? i ča ona zlamenuje, tako je drugo pitanje: za ki uzrok se ova večera ne libud kakova ali pri-
prosta, nego velika večera jmenuje? Uzroki toga jesu ovi priduci: Pervi je: ar on, ki ju pripravlja je velik, kot David svidochi: Velik je Gospodin, i kruto velike hvale je vridan, i velikochi niigovoi ni konca. (Ps. 14,3.) Ako pak veliki Gospodini velike, gospodske, ter drage goščine spravljaju, da pred svitom svoja bogactva ter zmožnost moru pokazati, kot to od Assveruša Kralja štemo. (Esth.1.) Assveruš je od Indie do Ethiopie višje sto i sedam dvajset Orsagov ladal, svoju zmožnost i bogactvo ni znal bolje na dan dati, nego da je sto osamdeset dan dugo naj-
 plemenitiju goščinu deržal, i se svoje Hercege ter Dvorja-
 nike, i se ljuctvo Varoša Suzana po Kraljevski gostil. Je Assveruša Kralja goščina velika, draga i preštimana bila, čemu dražja i veća goščina neće biti, ku će Kralj sih Kra-
 ljev, i Gospodin sih Gospodinov svojim dragim Odibranim napraviti.

Drugi Uzrok, zbog koga se ova Večera velika jmenuje, jesu drugi jiliši, ter napitki, ki se na stol prinašaju; ar onde je pravi jstinski kruh, ki vas dobri duh, su sladkoču i su kripost va sebi zderžava, ter ča je već: tako naš dragi spasitel pri ovom stolu sam sebe daje za jiliš ter piliš, zato blaženi, ki va Božjem kraljestvi budu kruh jili. Treti Uzrok, zbog koga se ova Večera pravično velika zove, je ov: ar nedura za uru, kot naša, ni neg pol leta, kot Kralja Assveruša goščina, nego se od časa krez su vekovečnost vuče, i sagdar dura, pri ovi plemenitoi večeri otte Bla-
 ženi uvik siditi, i se od nje nigdar nette stati, ovde pri ovi večeri veselju ter radosti nigdar neće konac biti.

Ceterti Uzrok, zbog koga se ova Večera velika jme-
 nuje, je veliki broi Gostov, ki na nju pozvani, ter pri njoj otte zoči biti. Od ovoga broja daje svidočanstvo sveti Jvann Apoštol z-ovimi ričami: Po tom jesam vidil veliko lato, ko nigdor ni mogal zbrojiti. (Apoc. 7,9) Od sakoga pokolenja i sih Narodov jesu pred Thronušom Agnjaca stali, ko je kruto velik broi van znosilo. Sam Kristuš z-ovim skupa zlaže, kada veli: Ja vam pak velim, da te nogi doiti od izhoda i zahoda sunca, i te siditi z-Abrahamom, Jzakom ter Jakovom va Nebeskom kraljestvi. (Matth.8,11) Iz sih ovih prepostavnih uzrokov obilno spoznati moremo, da je ona Nebeska Večera velika, i da se z-pravicum ter istinum takova jmenovati more.

Treto Opitanje je: ki su oni Posli ter sluge, ki su poslani bili na vu Večeru Goste zvati? Odgovor je: Pervi glavni Posal, koga je Nebeski Otac poslal, je bil sam njegov jedino-rojjeni sin, ki je na vi svit doli stupil: se ljude va Nebesko kraljestvo zvati, od njega pri Lukašu pisano stoji: Došal jesin človičanski jskati, i zveličiti, ča je pogubljeno

bilo. (Luc. 19,10.) A' pri Jvannu sam od sebe veli: Ja sam došal, da žitak imaju, ter da ga obilnije imaju. (Joan. 10,10.) Još ljubezljivije ov Nebeski Posal svoje goste k-onoi vekovečnoj sladkoi Večeri poziva, kada je z-ovimi ričami k-sebi pretežljivo muti: Pridite si k-meni, ki delate, i ste obloženi, i ja vas oču okripiti. (Matth. 11,28.) Pokihdob pak da je on iz ovoga svita k-svojemu Nebeskomu Otcu otišal, dabi svojim Gostom va Nebi mesto pripravil, ostavl je ovde na zemlji na svoje mesto svete Apoštole, dabi njegovu čast obveršavali, i se Narode k-onoi Nebeskoj Večeri pozivali; zato je njim rekal: kot je mene Otac poslal, tako i ja vas šaljem. (Joan. 23,21.) Ovu zapovid jesu sveti Apoštoli tako zveršeno zpunili, da su po sem svitu se razišli, sim Narodom Rič Božju prodikovali, i nje močno nagovarali, da vridna vekovečnoga Blaženstva dela činu, dabi ztim načinom neg onu lipu Nebesku Palaču zviridnimi gosti napunili; kada su pak Apoštoli nestali, tako se je prvi Posal Kristuš Jezuš svojoj dragoi Crikvi za druge sluge, ličitelje ter duhovne Pastire preskerbil, ki kakoti Kristuševi Namestniki nednuč neprestanu z-svojim naukom goste k-ovoi velikoi Večeri zvati.

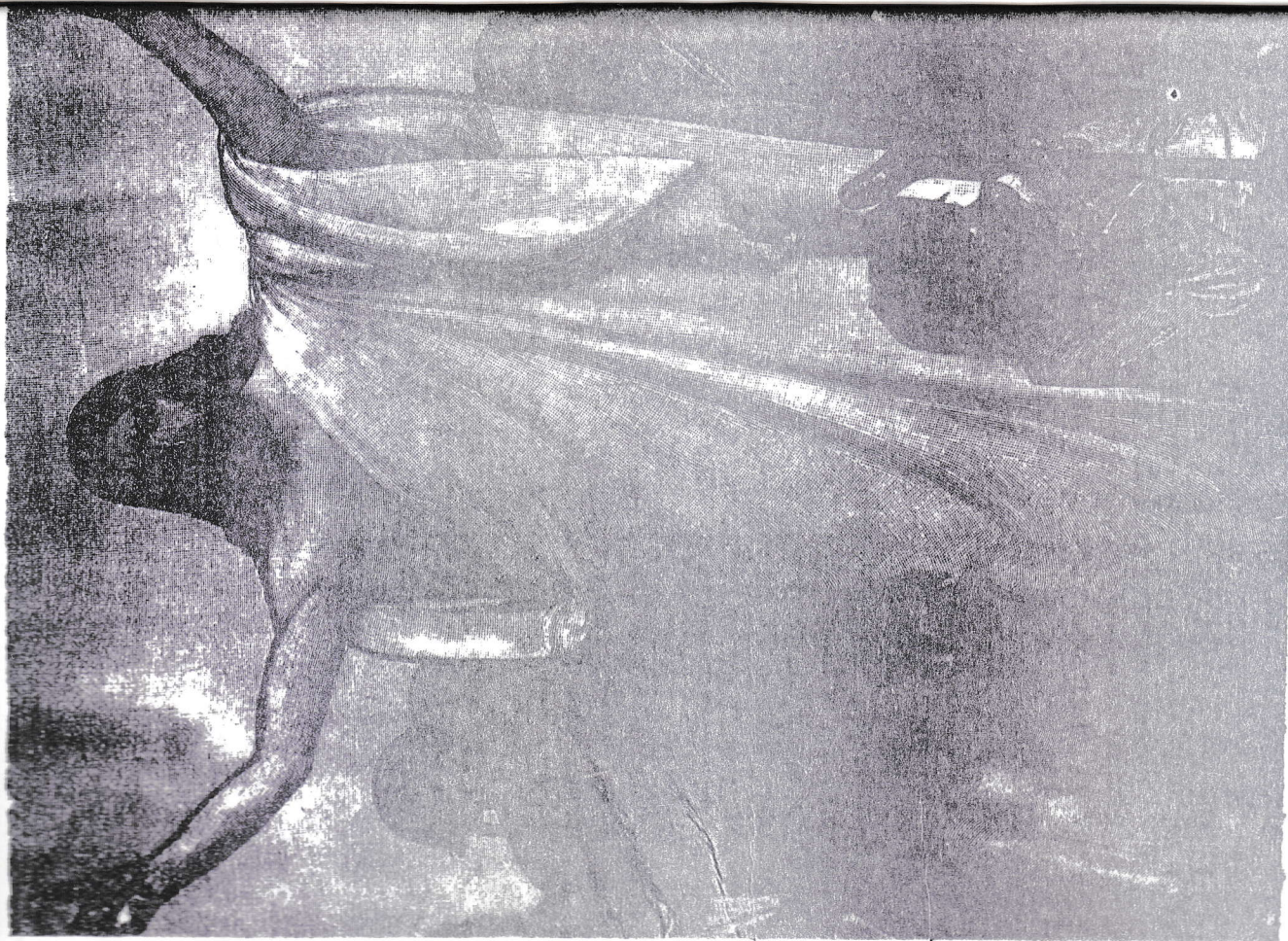
Četerto Opitanje je: ki su oni, ki se na tako ljubezljivo pozvanje zgovaraju? Odgovor imamo va svetom Evangjelji; ar pokihdob da je Evangjelski Gostitel svoje sluge poslat: da goste k-pripravnoi Večeri pozovu, tako je prvi, k-komu su došli, rekali: ja sam jedno selo kupil, moram je prvo pogledati. Drugi veli: Ja sam pet jaram volov kupil, moram je poit zkusiti. Treti: Ja sam si ženu zel, zato i ja norem doiti. Iz takovoga zpričanja lahko se more vidit, i poznati: da si akoprem pozvani gosti, nette dela imati od nje odlučeni biti, ki se prediboko va svit zabadaju, i njihove čalarnosti, bogactva ter nasladnosti preveč ljubuj; ki, velim, vrimenito vekovečnomu, stvorenije stvoritelju prepostavljaju, i za drugo ne skerbu se več, nego kako najbolje telu, ko će nigda mrazan jiliš červov biti, ugajati moru.

Oni, velim, nette dela od Nebeske Večere imati, ki svit ter njihov bogactva preveč ljubuj; ar tajati nemorem: da je dopušćano, i da se prez griha moru lapti, sinokoše, gradi, ter več takova kupovati, kot i ni krivo Volove, konje ter drugo blago ladati, manje je ča zloga va sveto Hišstvo stupiti, ter se ženiti, ali odati. Neg ono je prepovidano: da na takova dugovanja se naše serce neubižimo, ter medtimtoga na vekovečno zabimo.

ovoga svita siromahi nesmu ni blizu; pervo kucič iz zberne zdele va gospodski hižah se znaiboljimi jiliši do siro-
sti nahrani, neg nevoljan Petlar pred vrati suh založaj
kruha dostane, i nemalokrat se ubogomu stane, ča se nigda
siromaškumu Lazaru pripetilo, ki ni drobtinice ni smil zdvi-
gnuti, ke su od stola bogatoga požeruha padale (Luc.16.);
jur je tako svitski zakon: da siromah mora sagdir odzad
stati, ali pri velikoi večeri, ku je Kristuš pripravil, otte
poslidnji prvi biti, ter siromahi pervo mesto jmati. Saki za
ljubav Božju siromah more sam sebe ovako batriti: Ako-
prem sam ja nevoljni na ovom svitu od sih stran zaveržen,
zatren, i od sih zapuščan, vinder va čverstom uffanju sto-
jim: da ču za tuliko sričnij i preštimanij na drugom svitu
biti. Akoprem sam seda kruto siromah, ili va mojoj veko-
večnoi Domovini oču stanovito bogat postati. Akoprem sam
seda va ovoi suznoi dolini nemočan ter betežan, vinder se
uffam: da ču va Nebi zdravo, ter neumertelno telo jmati.

Akoprem sam seda na ovoi zemlji šantav i vas potren,
vinder oču onde, kot si drugi Božji Odibrani od sake tice
hitrij biti. Akoprem sam ovde na zemlji slip, i svitlost sun-
ca viditi nemorem, vinder se ztim batrim, da če mi
dopuščano biti: mojega predragoga i prelipoga Boga od lica
do lica na se veke gledati. Stanovito list se oce jednuč
obernuti. Svitskim sinom, ki su ovde dost sega jмали, i svit
ter svoi terbuh za svoje Nebo deržali, ovim oce se ono
zpoganjati, ča je bogati požeruh jur va pakli zakopan
moral čuti: Sinak! pomisli, da si jur va tvojem žitku dobra
prijel (Luc. 16,25), i tvoje dobre dneve jur uživaj, jedno na
drugo Nebo ne jde spolu; suprotivno Lazar, ter moji siro-
mahi veliko su za moje jme zmankanje va sem, i nogo glada
strajanje terpili; zato pravično je: da seda uvik se dobro
živaju. Va duhovnom pak razumu Ubogi su oni, ki su va
duhu siromahi, ki se svoje jmaju i lađaju kakoti verni Čast-
niki Kristuševi samo na povekšavanje Božje dike, ter spa-
senje Bližnjega. Nemočni su, ki na svoju lašču moć ter kri-
post ništar ne uffaju, niči se va nju zanašaju, nego se jedi-
nomu Bogu pripišuju, hvalu se zaisto, ali neg zarad svoje
mlahavosti. Slipi su, ki akoprem ztelovnimi očih ne vidu, ili
tverdo veruju priduču plaču pobožnih, ter kaštigu zločestih.
Na poslidnje Šantavi su, ki desnu nogu dužju nego livu
jmaju, to je, pri kim je ljubav nagnenje k-Bogu ter k-veko-
večnnomu veće, nego ksvitu ter laščemu telu.Ovi duhovni
šantavi, slipci, ubogi, i nemočni otte nigda k-rečenoj veko-
večnoj ter velikoi večeri pozvani biti, i nju na veke va
naivećoi zadovoljnosti uživati.

Suprotivno na veliko serca batrenje otte siromahi čuti,
ča Evangjelski hižni Otac svojim slugam zapovida, naimre:
da van jdu na place ter ceste, ter da uboge, betežne, šan-
tave ter slipe va gostnu Palaču nuter dopeljaju. Kgoščinam

KRATAK PREGLED STAROGA ZAKONA
DRUGI DEL
(ŠTAMPANO ŠOPRONI 1824.)

stran 204..

Još onu vazmenu Nedilju, kad se je Jezuš od mertvi stal, su dva od Učenikov Jezuševi išli z-Jeruzalema va jedno dvi ure hoda daleko selo jimenovano Emaus.

13 -

Na puti su se od muk Jezusa pominjali, i žalostni bili. Dopalo se je to Jezusu, zato je sam za njimi došao, njé pozdravil, žnjimi se pominat počel, ali oni njega nisu poznali. I kad su njemu povidali predstavak svoji pominkov, to je, od česa su se oni dva pominjali, onda je njim rekao: O vi tverdoga serca va verovanju sega onoga, ča su Proroki govorili: Kristuš je veli moral terpići, i tako va svoju diku nuter poiti. Onda je njim razložil, čagod je va svétom Pismi od njega pisano bilo. Kad su pak do sela došli, onda se je Jezuš činil, kot dabi otil dalje poiti, ali oni su njega prošili, da žnjimi ostane, ar se jur dan nagnul. Išal je tako Jezuš žnjimi va stan, sél je k-stolu, zél je kruh, hvalu je Bogu dal, razlomil je onoga, i njim dal, kot je zakon jimal činiti, dokljen je med njimi živil. Onda su njega va lamanju kruha spoznali, ali on je zpred nji skersnul.

14

Oni su pak, akoprem je jur noć nastajala, se veljen naizad va Je rusalem povernul, k-onim drugim Učenicom prošili, i veselo povidali, da su Jezusa vidili, i njega va lamanju kruha spoznali, medtimtoga se je Jezuš i tužnomu Petru skazal, i njega Pokornika ubatril, naimre, ki je došal grišnike jiskat, je pred simi drugimi Učenicimi otil Pokorniku tu milost skazati.

Kad je pak na Vazmenu Nedilju večer nastal, došal je Jezuš va hižu kroz zaperta vrata, kad su Učenicimi zbog straha Židovskoga zaperti bili, pozdravil je njé, i rekao je: Mir budi zvami. Oni su se prestrašili, ar su štimali da Duha vidu, ali on je njé batril, i rekao Poglejte moje ruke i noge!

Uveselili su se pak Učenicimi, kad su Jezusa vidili. Rekal je pak njim još jednuč: Mir budi zvami, kod je mene poslal Otac, tako ja šajem vas, upuhnul je njé, i zopet rekal: Primitte Duha svétoga, kim odпустite grihe, ote njim odpušćeni biti, a kim je zadržite, ote njim zadržani biti. Krez ove riči je Jezuš Apoštolom svojim dužnost naložil svit učiti, ljude krez svoj nauk na dobre pute peljati, kot je on njé učil, dal je njim ktomu oblast grihe ali odпустiti, ali zadržati. Onim naimre, ki svoje grihe spoznaju, za nje se kajaju, žnji se spovu, ki se po nauki Jezusa zveličit želju, onim su jimali va božjem jimeni grihe odпустiti. Keršćeniki! Znate, da Namestniki Učenicov Jezuševi, duhovni Otc novogs Tešta menta još ovo činu, grišnikom va jime Jezusa grihe od-pustu, ako grišniki knjim doidu, svoje grihe žalostnim sercem spovu, poboljšati se naiper zimiju, ter se poboljšaju, i kot moru Bogu za nje dost učinu. Du hovni Otc grišnikom pute kažu, po ki hodéć dobri, pobožni, Bogu zapretni nastat moru, povu njim, kako učinjen kvar nadomestit jlmaju, kako zopet va milošću pred Bogom doiti moru. Tako naimre duhovni Otc z-grišniki zahajaju, kot mudar vračitelj z-betežniki zahaja, ki vnogopući žuhko vračivo betežniku prepíše, ni-stor da onoga zvrachi, i ako betežnik rado nutar zimije, onda uzdravi, tako, ki k-svetoi spovidi po prepisanom rédi pristupi, onoga serce se zlahkoti, on va Pokori betrenje, i mir dušnoga spoznanja nahaja, i vesélje va serci začuti. Bože! Kako blagoslovnu kupel je nam Jezuš va Pokori ostavi! O milošća! o radost!

Jedan zmed Učenicov Jezuševi (Thomas) ni bil žnjimi, kad je Jezuš došal, ter se je Učenicom pokazal. Bar su ča oni drugi Učenicimi govorili, njega zasegurali, i kuliko svidočili, još on ni otil goristajanja Jezuševoga verovati. Ako veli ne vidim zlaménja ran, ké je prijel, i ne veržem ruke moje na persi njigove, neću verovati.

Na krai osam dan su si Učeniki zopet skupa bili, i Thomaš je žnjimi bil. Onda je Jezuš zopet došal, kot pred osmimi dnévi krez zaprta vrata, pozdravil je njé, kot je sim Boga boječim navada bila pozdraviti, govoreći: Mir budi zvami. Onda se je veljen k-Thomašu ubernul, i rekal. Thomaš položi simo tvoi perst, i poglei ruke moje, i položi tvoju ruku na moje persi, ter ne budi neveran, nego veran. Verui da sam se od mertvi stal. Kad je Thomaš z-očima vidil, se je klanjajuć Jezušu rekal. Bog moi, i Gospodin moi! Onda je Jezuš njemu rekal: Thomaš sad veruješ, ar si mene vidil? Blaženi, ki nisu vidili, a vindar jesu verovali.

- 16 -

- 17 -

Učeniki Jezušā su zatim prošli va Galileu, kot je njim Jezuš zapo-
vidal, i jedni zmed nji su se k-svojoj mestri naizad povernuli: ar su
ribari bili, kot je bil Peter ter Jivan. - Ovi Dva, još i drugi žnjimi su
jednuč na morji Genezareth ribe lovili. Došal je k-njim Jezuš, i rib od
nji prosil. Ali rib nisu jimali, akoprém jesu su noč delali, još ništer nisu
uiovili. Onda je njim Jezuš svitoval, da mriže na désnu stran svoje
plavi prostru. Učinili su tako, i uiovili su stovpetdesét tri veliki rib,
Onda su stoper Jezušā poznali, ar je k-njim kot tujinac došal, knjemu
su se spravili, i jil je žnjimi ribe. Onda je Petra tripute upital: Peter lju-
biš mene? Peter je tripute odgovoril: Gospodine ti znaš, da velikū skerb nosi na
Tebe. Zapovidal je tako onda njemu Jezuš, da velikū skerb došal, knjemu
one, ki danas zutra njigov nauk verovali budu. - Sada tako Rimski
Papa kot Naméštnik svétoga Petra, i vidijiva glava svéte Matere Cri-
kve na se Keršćanstvo skerb nosi, komu si jesmo dužni poslušni biti.

Kot je Jezuš svojim Apostolom zapovidal, su se si va broji jedinai-
stimi, i žnjimi drugim Nasled niki Jezušā već od pét stov, na jednom
brigu va Galilei skupa spravili. Onda je Jezuš k-njim došal, kad su
njega zagledali, su si na kolena upali, i klanjali njemu. Rekal je pak
med njimi stojeći Jezuš: Dana mi je sa oblast na Nebi, i na Zemlji,
poite ada po sém svitu, i prodikuite Evandjelje semu stvorenju, učite
se Narode, kerstite njé va Jime Otca i Sina, i Duha svétoga, učite njé
sa obdržavati, ka sam vam zapovidal, ki mojim ričam veroval bude,
ter se ukersti, oče se zveičiti, ki pak nebude veroval, oče se skvariti,
i nut ja oču čer do konca svita zvami biti. - Po časi su se njigovi
Učeniki po sém svitu raširili, učili su, čagod je Jezuš nije učil, svidočili
su semu svitu, da se je On od merŭvi gorl stal, svitovali su sim Pokoru
činiti, kerstili su one, ki su se otili pobolšati, i ki su riči Jezuševe
poslušali i nasledovali.

I vi lipa Ditca ste se kumai narodila, jur ste va jime preodičenoga
svétoga Troistva pokersčena. Velika milost se je vam onda skazala, ar
ste od istočnoga griha učiščena postala, i va Crikvi ste se med žive
kotrige Jezušā zapisala. Sada va mladosti jimate vrime, i priliku ono
se naučiti, ča je Jezuš učil. Pogleite, i nasleduite one lipe péde, ké
su vam vnogi pobožni ostavili, i krež one se k-svetomu žitku zbudite.
Zahvalite vašim starjim, ki vam k-tomu priliku priskrbu, da se nauk
keršćanski, z-koga vekovečni žitak zvira, naučit morete. - Nasle-
duite ov nauk, da ovden na svitu srčna, i nigda po smerti blažena
postanete. Zato večkrat ponovite ono obečanje, ko su vaši kumovi na
méstu vas na svétom kersti učinili, naimre da riči Jezušā očete poslu-
šati, i polag nji živiti.

Goristanje Jezušā je tako krež tulike svidoke posvidočeno, da
onoga spametan, i jistinu ljubeći človik tajat nemore. - Posvidočilo se
je naimre krež Andjelsko skazanje virostnikom groba, ki su pred

Tanačtvom i goristjanje Jezusa, i Andjelsko skazanje svidočili. Svidočilo je ono Andjelsko ženam učinjeno skazanje, ké su se z-Jezušem pominale Svidočilo se je ono Petru, onim va Emaus putujućim dvim Učenicom, jedinaistim skupa spravnim Učenicom Jezusa, po onom na kraj osam dan va kolobari Apostolov Thomašu, zopet na morji Genezareth ribe lovećim Apostolom k-zadnjemu već od pet stov vernim Naslednikom Jezusa. Dobi se tako mogal pouffat uz zdravu pamet jedno pripeténje, ko se tulikoputi, i krez tulike glave svidoči, tajat, ali va onom dvojit? Osebuino pak, ako ktomu ono premislimo da su oni svidoki ovu jistinu z-večega si svojim žitkom posvidočili, i na potvrđjevanje ove jistine umerli.

35. §.

Jezuš je obečal svojim Učenicom Duha svétoga poslati. Njigovo va Nebo Zastupljenje.

Zatim su Učeniki Jezusa iz Galilee v-Jeruzalem išli k-duhovskim svétkom, dabi Bogu za blagoslovnu litinju hvalu davali, i obilje njigovi blagoslovov prosili. I pokidob su si još pred svétki v-Jeruzalem došli, se je Jezuš njim skazal, i njim tako dugo va Jeruzalemi ostati zapoval, dokljen se zonim svétim Duhom nadilu, koga je on njim kod zadnje večere obečal. Od ovoga Duha je onda rekali: Očete Duha svétoga va obilnoi meri prijeti, va Jeruzalemi, Samarii, i po sem svitvu svidoki mojega goristjanja biti. Krezavo je dal razumiti, da oni njega sagder valovati, njigo ve nauke, osebuino pak njigovo goristjanje, ote morat razglasiti.

Zatim je Jezuš žnjimi išal na Olivetanski brig, kad se je četerdeseti dan po njigovom odičenom goristjanju spunjeval. Onda su njega zadnjič vidili. Ar kad su od njega k-zadnjemu vnoge dragoljubne riči čuli, je pred njihovimi očima njé blagoslavljajuć va Nebo gori zét postal. O veselje! O Zalost! Veselje, ar je Jezuš va Nebo išal, da svojim Učenicom, sim vernim naslednikom, kot i nam mésto pripraví. – Zalost! Ar Jezusa već nisu vidili. Ali zato se vindar va Sirotinštví nisu kot sirote ostavili, ar vréda po onom jesu z-Duhom svétim nadiljeni. Za va Nebo idućim su tako dugo gledali, dokljen njega va ob laki već nisu vidili. – Ter nut na jednuč su uzase zagledali stati dva va béloi prateži upravne Andjele, ki su njim rekli: Muži Galileanski! Ca stojite ovden, i va Nebo g ledate? Ov Jezuš, ki je sada pred vami va Nebo gori zét, oče zopet doiti, kot ste njega vidili va Nebo poiti. Onda su na kolena upadajući se Jezusu klanjali, i kruto veseli z-Olivetanskoga briga va Jeruzalem naizad išli, i saki dan su va Crikvi Boga dičili.

Ovo samo je tužne Učenike ubatrit moglo, kot ubatrit ditcu, ako va tuji Orsag idući Otac veli: Ditca moja ne boitese! Ja oču vréda doiti, neg dobro se donijen ponašajte, da doiduć tužbe do vas ne čujem. To nas mora batrit, da očemo nigda viditi Jezusa doiti. Neg terst se moramo, da tako živimo, da se njigovomu prihodu budemo mogli veseliti.

Onda oće on nas k-svojemu Nebéskomu Otcu gori zéti, kot je Otac njega k-sebi gori zél. On je pred nami naiper íšal, da nam mésto pripravi, da i mi nigda onde budemo, kadi on va diki Otca nebeskoga z-Duhom svétim kraijuje. Ne štentaite moja Ditca ovako zajačiti:

Jezuš kí v -Nebi stanuješ,
Zverhu sé stvarí kraijuješ,
Dai da ja postanem vridan
Tebe dičiti večni dan.

Zato oću se truditi,
Tebi Jezuš moi služiti,
Da kad z-voga sviata idem,
K Tebi večnu diku pridem.

Stalno se tomu veselím,
K-Tebi priti dan noć željím,
Da z-Andjeli Tvoju diku,
Spivam nigda večnom žitku.

Dai mi, kot nam obićeš sam,
K-Tebi priti v-blaženi stan,
Da Te onden neprestano
Stalno dičím, kasno rano.

D E V E T I D E L ("ČETVERO - VERSTNI DUHOVNI PERSTAN")

Kralyesto Nebésko pod spodobum svatbé, naku su deseteré Divice pét lude, a pét spamétné pozvane bile: ale va ku su neg pét spameine nuter puščane postale.

Prilika, pod kum sam va gornjem deli Nebo razložil, je bila velika Večera, na ku su nogi Gosti pozvani bili, ali pokihodob da oni nisu ottili k-njoi zoči doiti, zato se Evangjelski hižni Otac kruto jako raserdil, i kod sebe prisegal: da ni jedan med simi pozvani neće od njigove Večere ni kušati za ovum prilikum nasledi sopet druga, va koi se vekovečno

Blaženstvo Odibranih Božjih prispodobi k-jednoi svatbi (Matth. 25), na ku su deset Divice pet spametne, a pet nespametne pozvane, ali neg pet spametne nuter va pivovnu Palaču puščane postale; ar kada su pet nespametne Divice pred vrata došle, tako su jur zaperta bila. Ovu lipu priliku da dobro razumimo, moremo si misliti, da je sin Božji troje féle svatbe napravil.

Perva je bila: kada se iz same čiste miloserdnosti ter ljubavi z-našim télom ter človičanstvom zaručil, i ono kakoti svoju dragu zaručnju bogato načinil, ter visoko zvišil; on je zaisto pred sobum nogo lipšu, plemenitiju i preštimaniju naturu vidil, naimre Angjelsku, ali vinder je svojega Nebeskoga Nazvistnika Arkangjela Gabriela k-Mariji Divici poslal, dabi k-ovomu zaručenju privoljila; ar ravno va čistoi utrobi Marie jese spuniti moralo; Ova svatba je uzrok dala tulikomu veselju na Nebi, da su si Angjeli slavno pri ovom zaručenju jačiti počeli, kot su i na zemlji pri porodu Kristuša našega spasitelja lipo jačili: Budi hvala Bogu na višini, a na zemlji mir ljudem.

Dругу сватбу је син Божи држао з-својом светум Криквум, з-кум се је на véке заруčil, i si je nju kakoti nalipšu zraučnju odibral, ka nebi ni guzu, ni piknju ali makulu imala. (Ephes. 5,27.)Ovu zaručnju je Kristuš od serca Ijubil, ku ljubav je nam veliki sviata Apoštol Paval dosta na svitlo dal govoreć. Muži ljubite vaše žene, kot je i Kristuš Crikvu ljubil, i sam sebe za nju dal ov sakramenat velik je, ja pak velim: va Kristušu ter va Crikvi. (Ephes. 5,25.) Iz ovoga vidimo: da je sveta Katoličanska Crikva prava zaručnja Kristuševa, z-kum se je on zaručil, kako naiper je staru sinagogu zaterl; Ovu sričnu zaručnju je on zsedmimi sveti sakramenti, ter drugih prignaturalskih milošćami kakoti ziz zaručnimi darih nakinčil, i će pri njoi do konca sviata stalno ostati, i nju proti sim nepretejnom sagdar braniti, kot je to sam va već mesti obečal.

Tretu svatbu derži Kristuš va Nebeskom kraljestvi z-svojimi svetcih ter Odibranih; on se ziz sakum dušum zaruči jur va svetom Kerstu, kadi za zaručni zavdavač njoi da svetu Veru polig drugi prignaturalski darov; va ovom svetom kupelju takaiše i duša se zaruči z-Bogom, kada se odpovi zalomu nepretejlu, i sim njegovim činom, ter obiće semogućemú Bogu: da će njigove svete zapovidi ter svete Matere Crikve obderžavati, i njemu samomu va pravici ter svetosti služiti. Ako pak Duša kakoti duhovna zaručnja Kristušu svojemu zaručnjaku stalno verna ostane, tako se more uffati: da će za ovim nevoljnim žitkom vekovečno, Nebesku svatbenu Gošćinu dočekati, i uvik uživati.

Tri Lastovitosti jesu sakomu potrebne, kigoder kani nigda pri ovoi Nebeskoj slavnol svatbi gost biti. Perva je: da budemo mudri ter spametni, ali ne polig zakona ovoga svita; ar mudrost ovoga svita je pri Bogu noria, kot veliki svita Apoštol sveti Paval očituje (I. Cor. 3,19). Od ove svita mudrosti veli sam Kristuš va svetom Evangjelji: sini ovoga svita jesu spametniji, neg su sini svitlosti va svojem porodu (Luc. 16,8). To je tuliko: Ljubitelji ovoga svita jesu dosta mudri, i prevec spametni va svoji svitski meštiah: terštvi, kupovanju ter prodavanju; spametni su va vrimeniti ter proiduci dugovanjih; ali ča dugu vekovečnost ter lašce dušno spoznanje dotiče, tako su slipi kertti, ter va debeloi škurini bludu. Od ove svita mudrosti z-sum močum nas odvraca, Apoštol, kada veli: Braća mojal ja vas prosim, nekate se spodobiti z-ovim svitom, nego kot pri Mattheušu pisano stoju: budte mudri, kot kače. (Matth. 10,16.) Kača osebuino na svoju glavu pasku nosi, i ju med drugimi tela kotrigi skerbno čuva; ar ako samo glavu pogubi, tako je i z-sim drugim telom za žitak učinjeno. Naša glava, to je, naše najveće delo je, i bi moralo biti: Bogu služiti, Nébo jskati, ter pravicu Kerščansku činiti; Ako na drugo našu skerbu obernemo, sami sebi kvar činimo; i med spametne nismo vridni brojeni biti, ako si od oholie ali sliparie svita damo oči zakerpati; Maljahni moramo pred očima naših biti, ako očemo va Božjih dugovanjih mudri postati. Ovo isto oče Kristuš naš spasitel, kada ksvojemu Nebeskomu Otcu ovako govori: Ja tebi valujem Otac! ki si Gospodin Neba i zemlje; ar si ova mudrim ter spametnim sranil, a malim, to je, poniznim očitoval (Matt. 11,25.) Neg z-poniznimi Bog rado obhaja ter svoje pretelstvo jma, ter kih mudrosti početak je strah Božji, ki se krez ljubav važgati mora.

Druga Lastovitost je: da se z-spametnimi Divicami za goruce lampaše preskerbimo, i ziz zadovoljnim oljem pri-gledani budemo; ar zato su pet nespametne Divice od Nebeske svatbe odvržene, pokindhob da nisu va svojih lam-paših olje jmale; Takovi su oni Kerščani, ki akoprem lam-paš prave Vere jmajju, vinder ni ognja, ni olja dobrih dél pri ali va sebi nimaju. Vera pak prez dobri dél je mertva, kot je télo prez duha mertvo (Jacob. 2,26.). Ako, veli sveti Apoštol Paval, bi ja Veru jmal, dabi brige prig odnesal, a ljubavi nebudem jmal, ništar nisam (I. Cor. 13,2). Proba pak ljubavi jesu dobra dela; Ljubav je olje, ko sagdir zgora pluje, ljubav mora sa druga dobra dela ravnati; Ljubav je svica va lampašu serca Človičanskoga važgana. Od ove Lju-bavi Kristuš ovako govori: Vaša svica neka tako sviti pred ljudi, da vidu vaša dobra dela, i diču vašega Otca, ki je na

Nebi (Matth. 5,16.) Ljubav je dalje ona svatbena Oprav, brez ke nigdor nesmi pri Nebeskom svatbenom stolu zóči biti; zato budimo spodobni pet spametnim Divicam, ke su polig lampaša Vere i olje ljubavi jmale; činimo, ča Pravica Keršćanska od nas potribuje, a onoga se čuvajmo, ča nam ona prepovida, i tako se uffati moremo: da čemo nigda z-spametnimi Divicami od Nebeske svatbene goščine déi jmati.

Ireta Lastovitost pet spametnih Divic je bila: da su one sagdar pazile, i virostovale, i zlampaših ter oljem dobro pripravne na prihod svojega dragoga, Nebeskoga zaručnjaka čekale, ki pokihdob da je k-vratom prišal, odperl je je, i tako su srično k-svatbi nuter puščane postale; suprotivno jesu se pred pet nespametnimi vrata zaperla, pokihdob da nisu ni pazile na prihod zaručnjaka, niti su potribnu k-tomu sprav jmale; ter ča je naigorje za nje bilo, tako ravno ono dobo, kada je zaručnjak došal, nisu olja va svojih lampaših jmale, prosile su zaisto od spametnih Divic, da jim va potribščini pomoru, ali za odgovor, ter na mesto batrenja jesu z-ovimi ričami odpravne bile, naimre: da si olja kupu, kadi otte, ko pokihdob da na nagli nisu mogle jmati, z-dvimi ričami: Ja vas neznam

jesu od svatbene goščine odpovidane postale. (Matth. 25,12.)

.....
Smert je kot ona jadovita stvar Bazilisk, pogléda ovo zvire človika prvo, neg je človik zaoblíči, tako človika z-svojim jadovitim pogledom umori, kot to štimaju več Nature-Znanci, ako pak človik prvo ovu jadovitu stvar zagleda, tako ona mora poginuti; ravno tako: ako tebe smert prvo zagleda, neg ti nju, to je, ako te nepravna prez dobrih del, ter va nogih smertnih grih zástigne, tako te oće umoriti, ter na veke umoriti; ako pak ti prvo smert zagledaš neg ona tebe, to je, ako na nju krez stalno obderžavanje zapovidih Božjih i Crikvenih marljivo paziš, i jesi k-njoi z-dobrimi déli ter čistim dušnim spoznanjem sagdar pripravan, tako se nje nikako nimaš bojati, nego češ nju slavno obladi i smert smerti biti, to je, z-tvojum vrime-nitum smertjum očeš vekovečnu smert obladi. Zato ki želi vá nu slavnu Nebesku svatbu nuter priti, on neka bude mudar ter spametn, on neka bude z-oljem dobrih del, ter z-ognjem ljubavi va lampaši Vere dobro pripravan, on neka sagdar virostuje: da, kada Zaručnjak pride, ter njegov glas čuje, ništ ne zmanka, ča bi ga moglo od one vesele, vekovečne svatbene goščine odtegnuti.

DVANAISTI DEL

Nebesko Krajjestvo pod imenom Korune Žitka.

Pokihdob da si ti moi dragi Kerščenik! dobro i dosta razumil, ča, i kako draga je ona plača, ku je nam Nebeski Otac nastavil, da za nju ravno po puti zapovidih Božjih tečemo, i nju va Nebi jednuč primemo. Jur seda kanim odterditi onu lipu spodobu, pod kum nam sveto Pismo nadalje Nebo pred oči postavlja, naimre pod imenom dične korune ter vėnca obladanja. Tako sveti Jakov Apoštol Nebo jmenuje Korunu žitka (Jacob. 1,12.) Sveti Peter nevenutljiyu slave korunu (I.Petr. 5,4.). A pri Izaiasu

Proroku nahajajuse ove riči: Va onom dnevi Gospodin Voiskih oće biti Koruna dike, i venac radovanja ostanku svojega ljuctva (Izaj. 28,5.). Iz ovih ričih moremo van zneti: da se Koruna dike neg onim daje, ki va boju tabor ter polja obderžu. Kruto preštmano i prig mére slavno dugovanje je ova Koruna; ar sam Bog je ona Koruna, ka će glave onih obdati ter kinciti, ki se va boju proti vragu, svitu ter laščemu telu vitežki deržu, niti se obladatai nedadu; iz koga svitlo vidimo: da pred prijetjem ove Nebeske korune moramo se prvo vitežki braniti ter boriti, i ne samo boriti, nego i obladatai.

Ov hasnoviti nauk lipo nam svéti Paval razlaga, kad svojemu dragomu Timotheušu ovako sam od sebe piše: Dobro borenje jesam se boril, bižanje jesam dokonjal, veru sam deržal, na dalje je mi sranjena Koruna pravice, ku će meni Gospodin pravični sudac va onom dnevi dati. (2.Timoth. 4,7.) Krez ove riči Apoštol ovo oće razumiti, naimre: da koruna poslednje a borenje mora prvo biti, kot ovo z-malo ali svitlimi ričami drugdi kaže, kadi veli: Ako se ki va boju bori, ili se nekoruni, ako se nebude pravo ter vitežki boril. (2.Timoth. 2,5.) Boriti se moramo; ar kod Joba pisano stoji: žitak človika vojevanje je na zemlji. (Job. 7,1.) Boriti se mora na svitu, i svoje nepretelje obladatai, kigoder oće Nebesku korunu jmati. Kot je ova Koruna lipa, draga ter slavna, tako je i borenje za nju teško ter pogibelno; ar ne borimo se ovde za vrimenitu ter priduču nego za vekovečnu Korunu, zato borénje za nju mora teško biti, teško stanovito; ar kot sveti Paval (Ephes. 6,12.) veli: tako se mi nimamo boriti proti telu ter kervi, nego proti Hercegom ter močnim, proti ladavcem sveta, ki va ovoi škurini ladaju, ter proti prekanljivim duhom va zraku. Z-ričum boriti se moramo ne proti vidljivim nego nevidljivim nepreteljom.

Pervi naš nepretel je vrag paklenski, ki se zato navadno zali nepretel zove, da nezrečenu nazlobu proti narodu človečanskemu nosi; zali nepretel je, ki polig svidočanstva svétoga Petra (1.Petr. 5.) dan i noč obhaja kot ručúci oroslán jšćuc koga bi požeral; zali nepretel je, ar zna se i na Angjela svitlosti preobernuti, nezbrojene šege i himbenosti zna: kako siromaha nevoljnoga človika od poroda do smerti mora skušavati, da mu na poslednje Nebésku korunu porobi, zato velika moć i sila je onomu potrebná, ki tako šegavoga i jakoga nepretelja povaliti ter obladati óce.

Drugi nepretel je svit, koga je sveti Anton Pušćenik va duhu zvona sebe zet vidil, da je vas z-mrižami ter stru-nami obložen bil, zato je zakriknul: do će odavle uiti, do će se z-tuliko mriž van zmotati? stanovito šegav nepretel je svit; ar je samoga naimudrijega Salomona, najjačega Samsona, i muža polig serca Božjega Davida prekanil i obladal.....

Treti nepretel, z-kim se sagdar i sagdir bariti jmamo i moramo, je lašće naše objidno télo; Ovo je on domaći, nai-veći i najpogibeljniji nepretel, ki je sagdir blizu nas, i nam sagdar na strani stoji, zato se ga moramo sagdir i sagdar bojati...

THOMASA KEMPITANSKOGA (REDA SVETOGA AUGUSTINA)

Knjige IV, ke je na Horvatzki Jezik prestavil i svojim Zemljakom na večnu hasan van dal JIVE ZIGMUND KARNER, biškupije Jur-ske, Bezonjski farnik, va Leti 1812, z Dopusćenjem Prepostav-nih.

KNJIGA III.

Od n u t r' n j e g a b a t r e n j a .

Ljubljeni Štavec.

Pokidob da ova Knjiga va zpolečnim Dogovorom, med Bogom, i Človikom, kod med Gospodinom, i Slugum skoro največ stoji, postavna Slova G. zlamenuje Dogovor Gospodina zi Slugum, postavna pak Slova, S. Dogovor Sluge zGospodinom.

I zato, da tebi očitniji, i morebit povoljniji budu ovih zadnjih dvojih Knjig Nauki, sam je volil prosto, kod stoju popisat, neg na jednako slaganje Ričih povezat, i skupa spravil.

brna črna zemlja (Bizonja)
 blagovit : bogat (Biz.)
 brašno : jilo, hrana (Akademski rječnik, Zagreb)
 čalarnost : himbenost, vkanjlijivost (Hadvroics)
 dareban : lijen (Bijelo Selo)
 durma : zadovoljnost (turska, Ak.rječnik)
 dupno : duplo
 féla: vrst (Ak. rječ.)
 gingav : slab (Biz.)
 grustljiv : ne marljiv (Zvonarić)
 horko: gorko
 hrstit : gizdit se
 hudat : karat, klandrat, oduravat
 krhkoca : slabost (Belost.)
 kratiti : skraćit vrime (Biz.)
 kljucati : udarati (Ak.rječ.), kričat (Belost.)
 lotrenik : nišvridnjak (Biz.)
 ličenje : farbanje lica (Kurelac, "Jačke")
 ljuba : ljubav (Ak.rječ.)
 libud ki : bar ki
 lastovit : poseban (Zvon.)
 lačen : gladan (Belost.)
 listor : barem (Belost.)
 lik:vračstvo
 mentovati: osloboditi, očuvat (Hadr.,ugarska)
 merenicu: mrvičicu, malo
 magnuti : migati okom (Ak.rječ.)
 nestrohjiti : ne mariti se (Biz.)
 nestrajati : ne proboraviti, ne gubiti (Ak.rječ.)
 napnuti : si najprzet (Biz.), si naminjiti
 nevrcce : nenadjano (Pandrof)
 nestrošiti : ne ubajt, se ne čuvat
 neubaviti : ne ugibat, ne ubajt
 ne zaravat : ne ukopati se (Ak.rječ.)
 ne ulizati:ne popustiti?
 narazan: razlučeno (Biz.)
 nepridno : nelipo (Ak.rječ.)
 neukretnost: nemoć (Biz.)
 nehajat : ne mariti se (Zvon.)
 nehinjeno: nevkanjljivo (Ak.rječ.)
 odaljati: odrivati (Biz.)
 odolicit: nadvladati (Biz.)
 plin: ukradjeno
 prirenuti : goniti (Ak.rječ.)
 ponujat preporučit (Biz.)
 prozvan: imenovan (Ak.rječ.)